

รัตนคอบพอดมควรแล้ว ทรงตั้งกรมแพรรซึ่งผูกขวาง
 ปีกสะพานนี้ เจ้าพนักงานประโคมแต่ครั้งหนึ่ง
 ไซยพิณพาทย์ แล้วพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
 ทรงรถพระที่นั่งข้ามสะพาน เด็จไปตามถนนราช
 คำเนินกลางเป็นพระฤกษ์ เด็จประทับวัดเบญ
 จมพัตร์ในการขึ้นกุฎใหม่ แล้วเด็จประทับณวัง
 สอนดุสิต แล้วเด็จกลับพระบรมมหาราชวัง ฯ
 รายงานการก่อสร้างสะพานเฉลิม ๕๑

วันที่ ๑๕ พฤศจิกายน รัตน โกสินทร ศก ๑๒๓๓

ขอพระเฝ้าของขุดพระบาทปกเกล้าปกกระหม่อม

โดยกระแสพระบรมราชโองการ ดำรงเห็น
 เกด้าเห็นอกระหม่อม ให้กระทรวงโยธาธิการหรือ
 สะพานเก่าณะที่นี้ ซึ่งชำรุดทรุดโทรมเป็นอันมากทำ
 การก่อสร้างซ่อมแปลงเสียใหม่นั้น ข้าพระพุทธเจ้า
 ไต่รับได้เกล้าได้กระหม่อม จักการหรือออกจะเปลี่ยน
 เป็นรอดเหล็กทั้งหมด ส่วนหนักในวอน้ำทำด้วย
 เหล็กมีตลอดสาย พนักซึ่งก่อไว้ด้วยปูนก่อตลอดสาย
 ใหม่ใช้พระราชทรัพย์ ซึ่งทรงพระราชศรัทธาบริจาค
 ในคราวเฉลิมพระชนม์พรรษา รัตน โกสินทรศก ๑๒๓๒
 อันต้องแบบซึ่งสมควร จะพระ ราชทาน นามว่าสะพาน
 เฉลิม ๕๑ เพื่อให้เจ้าพระราชกุศลนี้เห็นอันเป็น
 สาธารณทาน การก่อสร้างได้กระทำมาสิ้นเงิน
 ๗๗๗๖ บาท๑๒๒๕ ถึงบัดนี้เจ้าพระยาภิรมย์ตามพระบรม
 ราชประสงค์แล้ว ด้วยอำนาจพระราชดำริเห็นชอบ
 ประกอบทั้งพระราชศรัทธาทรงบริจาคพระราชทรัพย์
 สร้างสะพานเป็นสาธารณทานประโยชน์ ทางที่มหา
 ชนสัญจรไปมาโดยความสะดวกนั้น ย่อมมีผลเป็น
 อันยิ่ง ขอผลแห่งพระราชกุศลนี้จงบันดาลให้ทรงพระ

ดำราญนิรัตนราชวรพอมิตร คิด ร้ายาง แพทย์พระ
 บารมี แม้จะว่าพระราชประสงค์ทรงจำนงหมาย
 สิ่งใด จงสำเร็จดังพระราชหฤทัยประสงค์จงทุกประ
 การ

ข้าพระพุทธเจ้าขอพระราชทานเชิญเด็จได้เฝ้า
 ลอของขุดพระบาททรงตั้งและแพอันผูกปีกสะพานไว้
 ให้ขาดออก แล้วเด็จข้ามสะพานให้เป็นนามทางกล
 ฤกษ์ มหาชนทั้งหลายจะได้ข้ามไปมาสำเร็จพระ
 ราชกุศลเป็นสาธารณทานในกาลบัดนี้

ควรมิควรแล้วแต่จะทรงพระกรุณา

โปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ขอพระ

รายงานการก่อสร้างสะพานผ่านพิภพลีลา

วันที่ ๑๕ พฤศจิกายน รัตน โกสินทร ศก ๑๒๓๓

ขอพระเฝ้าของขุดพระบาทปกเกล้าปกกระหม่อม

ข้าพระพุทธเจ้า มีความยินดีเป็นอัน เกด้าเห็น กระ
 หม่อม ที่จะได้กร รมกับกรมพระกรุณาให้ทราบเฝ้า
 ลอของขุดพระบาทณะที่นี้ว่า สะพานอันนี้ได้สร้างขึ้น
 โดยกระแสพระบรมราชโองการ ตามพระ ราชดำริห์
 ให้เป็นสะพานอย่างดีขึ้นอีกสะพานหนึ่ง ก็ด้วยอาไศรย
 เหตุที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้
 สร้างถนนราชดำเนินใน ปางถนนขนาดใหญ่ ให้เป็น
 การงดงามแก่พระมหานคร ถนนราชดำเนินคอนนถก
 ได้ทรง พระ กรุณาโปรดเกล้า โปรดกระหม่อม ให้
 สร้างสะพานมีชวอนวัตรรักรัขึ้นแล้ว และได้เปิดใช้
 เมื่อ รัตน โกสินทรศก ๑๒๓๒ ในสมัยปีที่พระชนม์
 พรรษาได้เฝ้าของขุดพระบาทบรรจบครบ ๕๐ รอบ
 บิรมณ์ ในที่ถนนราชดำเนินกลางและถนนราชคำ
 เนินในด่อนั้น จำเป็นต้องมีสะพานใหญ่อีกสะพาน

หนึ่ง จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้กระทรวงโยธาธิการ ดำรงขึ้นเปน อย่างงดงามให้ สมกับถนนและเข้าระเบียบแบบแผนอันดี กับสะพานมีสวน รั้วสวนที่ ซึ่งเป็นทางเดินเชื่อมต่อกัน แต่จะได้ พระราชทานนามว่าสะพานผ่านพิภพลีลา

บัดนี้การก่อสร้างสำเร็จบริบูรณ์แล้ว ตามพระ ราชประสงค์ สมควรจะมีพิธีให้มหาชนไปมาในวัน แรกเริ่มการเฉลิมฉัตรราชพรรษาปีที่ ๓๗ ในรัชกาล ของใต้ฝ่าละอองธุติพระบาทซึ่งเป็นเวลาขึ้นชมโฉมนี้ ได้ทั่วกันนี้ได้ และจะเป็นเครื่องหมายอยู่ไปชั่วนานา ทศวรรษที่สมควรที่จะรับรองเจ้าต่างประเทศ ที่จะ เข้ามาเฝ้าทอดของธุติพระบาทในครั้งด้วย กับจะ เปนสาธารณประโยชน์อันยิ่งใหญ่แก่สาธุชนทั่วไป ที่จะได้ ไปมาได้สะดวกยิ่งขึ้นกว่าแต่ก่อนด้วย

อาไศรยพระราชดำริที่อัน ชอบ ประกอบทั้งเป็น สาธารณทานประโยชน์ ด้วยทรงพระมหากรุณา ธิคุณแก่อาณาประชาราษฎร์ กับทั้งเป็นการบำรุงพระนคร ให้รุ่งเรืองเป็นอันดี ทั้งนี้ขออำนาจแห่งพระราช ฤทธิอันนี้ จึงบันดาคให้ ใต้ฝ่าละอองธุติพระบาท ทรงพระเจริญพระชนมายุ พรรณสุขุขพลปฏิภาณ คำรงราชยศบารมี เปนที่พำนักนิกรชน ทั่วสยาม ราษฎร์นถด ๑๑ ศักราชโดย

ข้าพระพุทธเจ้าขอพระราชทานพระกรุณาจะมี ได้ โปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ทรงคิด แด่ แพร ซึ่ง ฤทธิจะกระทำนี้ให้ข้าออก แด่เจ้าพระยาเจ้าเมือง ข้ามนัดตามไปตามถนนราชดำเนินกลางเป็นพระปฐม เบ็ดโอกาสให้ พระบรมวงศานุวงศ์และข้าทูลละอองธุติ พระบาททั้งราชองครักษ์ทั้งหลาย ได้ข้ามตามเสด็จ พระ ราชดำเนินตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไปตลอดไปทุกเวลาอันควร นาน

ควรมิควรแล้วแต่จะทรงพระกรุณา

โปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ขอเดชะ

การขึ้นกฎีกาเป็นญานบพิตร

ด้วยกฎีกาเป็นญานบพิตรซึ่งทรงสร้างแล้ว มี จำนวนพระสงฆ์สามเณรอาไศรยได้ ๑๕ รูป รวม ทั้งพระที่ขึ้นทรงผนวชด้วยอีกรูป ๑ เปน ๑๖ รูป ใน รัตนโกสินทร ศก ๑๒๓ นี้ ทรงพระกรุณาโปรด เกล้าฯ ให้เพิ่มจำนวนพระสงฆ์หรือสามเณรขึ้น ใหม่อีกรูปหนึ่ง และสร้างกฎีกาเพิ่มขึ้นใหม่อีกกฎีกาหนึ่ง ให้เท่าจำนวนบิณฑบาต แต่กฎีกาที่สร้างในศก ๑๒๓ นี้ ไม่พึงงดงดพระราชโภคานุกูล มีศรัทธาบริจาตทรัพย์สิน เปนราคากฎีกาทั้งนี้ทุกเกล้าฯ ภายโดยเสด็จในการ พระราชกุศลสถาปนาวัด พระบาทสมเด็จพระเจ้า อยู่หัว ทรงอินทิตินุโศทนา และทรงพระกรุณา โปรดเกล้าฯ ให้เจ้าพนักงานจัดการก่อสร้างกฎีกา ดำรงแล้ว ได้พระราชทานนามว่า “กฎีกาไม่บุญภาค” เพื่อให้เป็นเกียรติยศแก่เจ้าของที่ออกทรัพย์สิน สร้างต่อไป และได้ทรงพระกรุณาด้วยเจ้า ภาณุวงศ์ให้พระมหา โชติปเรียญ ๖ ประโยค ซึ่งเดิมอยู่กฎีกาเขตภาค เดชที่ ๑๐ ไปอยู่กฎีกาไม่บุญภาค ตามแผนผังซึ่งโปรด ให้ขึ้นจำนวน ๑๗ ในศกนี้ อยู่กฎีกาเขตภาคเดชที่ ๑๐ แทนพระมหาโชติ พระมหานั่นปเรียญ ๕ ประโยค ซึ่งแทนพระมหานั่นที่จะลาสิกขาบพนี้ อยู่กฎีกาเขตภาค เดชที่ ๑๕ สามเณรพลปเรียญ ๓ ประโยค ซึ่งเดิมอยู่วัดมหาธาตุ แทนพระมหาโชติที่จะลาสิก ขาบพ อยู่กฎีกาเขตภาคเดชที่ ๑๑ สามเณรอิน วัตรมหาธาตุแทนพระมหาบุตรที่จะลาสิกขาบพอยู่กฎีกา โดฬิศภาคเดชที่ ๑ สามเณรอินวัตรมหาธาตุแทน พระมหาโชติที่จะลาสิกขาบพอยู่กฎีกาโดฬิศภาคเดชที่ ๒ สามเณรบุญ วัตรมหาธาตุแทนพระมหาบุตรที่จะลาสิกขาบพอยู่กฎีกา โดฬิศภาคเดชที่ ๑๕ และโปรดเกล้าฯ ให้เจ้าพนักงาน จัดการที่จะทรงบำเพ็ญพระราชกุศล ขึ้นกฎีกากำหนด